

Bruxelles, 12 iunie 2023
(OR. en)

10487/23

COLAC 59	ENV 674
CFSP/PESC 833	ENER 351
RELEX 709	DIGIT 115
WTO 77	EU-GNSS 17
DEVGEN 110	RECH 281
SUSTDEV 88	TRANS 245
COHOM 128	CULT 74
COHAFA 66	EDUC 249
AGRI 316	CYBER 158
ACP 46	POLCOM 114
CLIMA 294	

NOTĂ DE ÎNȘOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	7 iunie 2023
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	JOIN(2023) 17 final
Subiect:	COMUNICARE COMUNĂ CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU O nouă agendă pentru relațiile dintre UE și America Latină și zona Caraibilor

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul JOIN(2023) 17 final.

Anexă: JOIN(2023) 17 final

COMISIA
EUROPEANĂ

ÎNALTUL REPREZENTANT AL
UNIUNII PENTRU AFACERI
EXTERNE ȘI POLITICA
DE SECURITATE

Bruxelles, 7.6.2023
JOIN(2023) 17 final

COMUNICARE COMUNĂ CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

O nouă agendă pentru relațiile dintre UE și America Latină și zona Caraibilor

O nouă agendă pentru relațiile dintre UE și America Latină și zona Caraibilor

Introducere

Uniunea Europeană (UE) și America Latină și zona Caraibilor (ALC) sunt **parteneri naturali**. Unite prin legături istorice și culturale unice, legături economice și sociale profunde și un angajament comun față de pace și multilateralism, UE și ALC au creat o relație puternică, susținută de o rețea vastă de acorduri. Caracterizat prin cooperare și dialog, acest parteneriat durabil se bazează pe valori comune și interese reciproce.

Într-un **context global în schimbare rapidă**, se impune o reînnoire a relației UE-ALC. Provocările geopolitice tot mai mari, pandemia devastatoare, crizele climatice și de mediu globale, schimbările tehnologice și inegalitățile tot mai accentuate subliniază necesitatea unei intensificări a dialogului și a unei consolidări a cooperării existente între parteneri apropiați și de încredere.

În calitate de parteneri aleși, UE și ALC ar trebui **să colaboreze pentru a-și valorifica forța colectivă, pentru a apăra interesele comune și pentru a aborda împreună provocările globale**. Prezenta comunicare comună prezintă propunerea UE de a elabora împreună o **agendă ambițioasă și orientată spre viitor pentru o nouă eră a cooperării** între parteneri egali care împărtășesc aceeași viziune.

Prezenta comunicare comună pledează pentru un **parteneriat strategic** reînnoit și propune un set de priorități și acțiuni concrete în domenii-cheie.

În primul rând, UE și ALC sunt **aliați esențiali pentru consolidarea sistemului internațional bazat pe norme și pentru intensificarea acțiunii comune de promovare a păcii, securității, democrației, statului de drept și drepturilor omului**. Reprezentând împreună o treime dintre membrii Organizației Națiunilor Unite (ONU), UE și ALC joacă un rol important în susținerea dreptului internațional și în apărarea principiilor Cartei ONU, inclusiv prin faptul că au luat atitudine față de agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei. UE și ALC împărtășesc, de asemenea, obiectivul de a face sistemul multilateral mai eficient și mai reprezentativ.

În al doilea rând, UE și ALC sunt parteneri **comerciali și de investiții apropiați, care au un interes comun în ceea ce privește promovarea creșterii durabile și consolidarea rezilienței economice**, reducând în același timp dependențele excesive și diversificând relațiile comerciale. Cele două regiuni sunt conectate prin una dintre cele mai dense rețele de acorduri comerciale, care ar trebui să fie completată, astfel încât potențialul său suplimentar să fie valorificat. UE este principalul investitor în regiunea ALC, al treilea partener comercial ca mărime¹ și principalul contribuitor la cooperarea pentru dezvoltare.

În al treilea rând, ambele regiuni aspiră să **construiască societăți durabile și favorabile incluziunii**, pe baza unui angajament comun față de Agenda 2030 și de obiectivele de

¹ Eurostat. Stocul total de investiții străine directe ale UE în ALC se ridica la 693 de miliarde EUR la sfârșitul anului 2021.

dezvoltare durabilă (ODD) ale acesteia². Regiunea ALC este vitală pentru echilibrul ecologic al planetei, pe lângă faptul că este un mare producător de alimente și un motor de energie din surse regenerabile. UE și ALC ar trebui să **conducă împreună o tranziție verde și digitală echitabilă**, inclusiv prin punerea în aplicare a **strategiei de investiții Global Gateway**.

1. Un parteneriat politic reînnoit

Un parteneriat UE-ALC puternic necesită un **angajament politic reînnoit** la toate nivelurile: între cele două regiuni, cu diferitele țări ALC, cu subregiunile și în cadrul forurilor multilaterale. **Dialogul politic deschis și regulat la nivel înalt** este esențial pentru oferirea unei orientări și a unui impuls relației, pentru înțelegerea reciprocă a intereselor celeilalte părți, pentru convenirea priorităților și a acțiunilor comune și pentru abordarea provocărilor și a diferențelor din relația noastră pe măsură ce apar.

Relațiile UE-ALC se bazează pe o **abordare pe mai multe niveluri și flexibilă**, ținând seama de diversitatea și dinamica în schimbare a regiunii. UE va continua să sprijine integrarea regională, aprofundând în același timp colaborarea cu țările interesate în ceea ce privește obiectivele comune. La nivel biregional, summitul dintre UE și Comunitatea Statelor Latino-Americane și Caraibiene (CELAC) din iulie 2023, primul după 2015, oferă o ocazie unică de a revigora parteneriatul.

Pentru a impulsiona această agendă pozitivă, ambele părți ar trebui să se implice în reuniuni periodice la nivel de șefi de stat și de guvern, în reuniuni ale miniștrilor afacerilor externe la fiecare doi ani și în alte reuniuni ministeriale și ale înalților funcționari, după caz. Ar trebui instituit un mecanism permanent de coordonare între UE și CELAC care să asigure continuitatea și monitorizarea, în concordanță cu evoluția CELAC, și să își creeze propriile structuri. Obiectivul său ar fi acela de a construi o bază comună cu privire la întreaga gamă de aspecte ale agendei, de a răspunde evoluțiilor emergente și de a promova dialoguri sectoriale specifice și inițiative comune, după caz.

Un dialog biregional periodic cu CELAC va completa **angajamentul consolidat cu fiecare țară ALC, precum și cu grupuri (sub)regionale**, cum ar fi Mercosur, Sistemul de Integrare Central-Americană (SICA), Comunitatea Andină, Alianța Pacificului sau Alianța pentru Dezvoltare în Democrație.

O subregiune distinctă cu propriile sale particularități, **zona Caraibilor merită o atenție politică sporită și un dialog structurat**. În acest sens, ar trebui consolidată cooperarea dintre UE și Organizația Statelor din Africa, Zona Caraibilor și Pacific (OSACP). De asemenea, UE ar trebui să continue să colaboreze cu organizațiile internaționale, de exemplu cu ONU, inclusiv cu Comisia sa Economică pentru America Latină și Zona Caraibilor, cu Organizația Statelor Americane și cu Secretariatul General Ibero-American.

De asemenea, se pot utiliza mai eficient cadrele bilaterale sau regionale ale UE, care cuprind aproape toate țările ALC. Împreună cu partenerii săi, UE va continua să actualizeze acordurile politice, comerciale și de cooperare existente, după caz. Încheierea acordului UE-Mercosur ar marca o schimbare radicală în consolidarea relațiilor UE-ALC. Colaborarea bilaterală cu fiecare țară, adaptată intereselor și nevoilor specifice, va rămâne în centrul

² Precum și față de Acordul de la Paris, Cadrul global pentru biodiversitate de la Kunming-Montreal și Tratatul privind biodiversitatea marină în marea liberă din afara jurisdicției naționale.

relației UE-ALC. Prezența UE în ALC prin patru regiuni ultraperiferice³, precum și prin țările și teritoriile de peste mări⁴ reprezintă un avantaj pentru acest parteneriat.

La **nivel multilateral**, cooperarea consacrată dintre UE și Grupul ONU al statelor din America Latină și din Caraibi (GRULAC) ar putea fi consolidată, inclusiv printr-un dialog tematic mai regulat și prin implicarea continuă și în timp util a rețelelor diplomatice ale UE și ALC în capitale și centre multilaterale.

Domeniile de cooperare includ punerea în aplicare a Agendei 2030 și a angajamentelor globale privind schimbările climatice și mediul, sănătatea globală și Pactul digital mondial, precum și sprijinirea „Agendei noastre comune” a Secretarului General al ONU. Ambele regiuni sunt, de asemenea, interesate să se asigure că arhitectura multilaterală este mai reprezentativă și mai adecvată pentru a face față provocărilor secolului XXI.

UE și ALC ar trebui să își consolideze colaborarea în cadrul Fondului Monetar Internațional (FMI), al G20, al băncilor multilaterale de dezvoltare (BMD), cum ar fi Grupul Băncii Mondiale și Banca Interamericană de Dezvoltare (BID), precum și în cadrul băncilor regionale de dezvoltare.

UE și ALC au în comun un interes puternic de a colabora pentru a permite sistemului financiar mondial să răspundă mai bine nevoilor țărilor celor mai vulnerabile la schimbările climatice, în special prin reforma BMD. Aceasta presupune unirea eforturilor pentru a asigura succesul Summitului privind Noul pact financiar global și monitorizarea rezultatelor acestuia, luând în considerare propuneri precum Inițiativa Bridgetown.

UE și ALC ar trebui să continue să coopereze în ceea ce privește buna guvernare fiscală. Cele două regiuni au un interes comun în punerea în aplicare a standardelor internaționale privind transparența și schimbul de informații, impozitarea echitabilă și standardele minime de combatere a erodării bazei impozabile și a transferului profiturilor. UE va continua să sprijine aderarea la Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE)⁵ a țărilor ALC candidate sau să încurajeze aderarea acestora la forurile internaționale/multilaterale relevante.

Acțiuni-cheie propuse:

- consolidarea dialogului UE-CELAC: organizarea de summituri periodice, alternând cu reuniuni ale miniștrilor afacerilor externe, și instituirea unui mecanism permanent de coordonare UE-CELAC;
- consolidarea angajamentului politic UE-Caraibi, inclusiv cu Comunitatea Caraibilor (CARICOM). O reuniune a liderilor UE-Caraibi, care urmează să fie organizată în marja summitului UE-CELAC din 17-18 iulie 2023, va fi un semnal important, completat de organizarea de reuniuni periodice la nivel de miniștri de externe;
- semnarea Acordului UE-Organizația Statelor din Africa, Zona Caraibilor și Pacific (OSACP) și depunerea de eforturi în vederea ratificării Acordului de asociere UE-America Centrală;

³ Guyana Franceză, Guadelupa, Martinica, Saint Martin.

⁴ Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius, Sint-Maarten, Saint Barthélemy.

⁵ Argentina, Brazilia și Peru.

- relansarea summiturilor bilaterale cu partenerii strategici Brazilia și Mexic;
- după caz, modernizarea rețelei existente de acorduri politice și de cooperare și instituirea unor mecanisme de dialog politic bilateral cu țările ALC care nu dispun în prezent de astfel de mecanisme;
- consolidarea cooperării dintre ALC și regiunile ultraperiferice ale UE, precum și cu țările și teritoriile de peste mări situate în regiunea ALC, în domenii de interes comun;
- colaborarea strânsă cu țările ALC în perioada premergătoare Summitului privind ODD și Summitului viitorului din 2024, în vederea readucerii Agendei 2030 pe drumul cel bun și a realizării unui „Pact pentru viitor” transformator și prospectiv;
- stabilirea de consultări periodice între UE și GRULAC și consolidarea coordonării, inclusiv prin propuneri comune în principalele instituții și organisme multilaterale, explorând oportunitățile de schimburi și parteneriate ambițioase pe teme specifice;
- consolidarea cooperării pentru un nou pact financiar mondial;
- identificarea oportunităților de sprijinire reciprocă a candidaților bine calificați pentru funcții de conducere multilaterale din celelalte regiuni.

2. Consolidarea unei agende comerciale comune UE-ALC

Relațiile comerciale și de investiții dintre UE și ALC se bazează pe o **rețea de acorduri comerciale bilaterale și regionale** care a dus la creșterea comerțului bilateral cu 40 % din 2018⁶. Aceste acorduri reprezintă un factor-cheie al creșterii, deoarece oferă acces preferențial și asigură un cadru stabil pentru schimburi comerciale durabile.

Acordurile comerciale facilitează exporturile de la întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri), promovează transparența în domeniul achizițiilor publice, consolidează protecția proprietății intelectuale și sprijină investițiile și inovarea. Prin intermediul acordurilor comerciale și al investițiilor conexe, ambele regiuni diversifică comerțul și construiesc lanțuri de aprovizionare durabile, inclusiv cele pentru energia curată și materiile prime critice. Aceste acorduri sunt adevărați catalizatori ai dezvoltării durabile și favorabile incluziunii, oferind societății civile a ambelor părți posibilitatea de a se face auzită și oferind o platformă pentru consolidarea respectării drepturilor omului și a drepturilor lucrătorilor, a protecției mediului și a promovării integrării regionale.

Încheierea acordului **UE-Mercosur** reprezintă o prioritate pentru UE, pentru că el ar reuni cele două regiuni într-un parteneriat reciproc avantajos care să creeze oportunități de creștere economică, să sprijine crearea de locuri de muncă și să stimuleze dezvoltarea durabilă.

UE și **Chile** au negociat o modernizare a acordului lor actual care îmbunătățește accesul reciproc la piețele lor, conține angajamente ambițioase privind comerțul și dezvoltarea durabilă (inclusiv în ceea ce privește genul și sistemele alimentare durabile) și facilitează tranziția către energia din surse regenerabile și utilizarea durabilă a materiilor prime.

UE și **Mexicul** sunt angajate în modernizarea acordului existent în vederea aprofundării și extinderii legăturilor lor politice și economice. Pe lângă eliminarea majorității barierelor

⁶ ESTAT Comext: Total schimburi comerciale în 2018: 209,44 miliarde EUR; în 2022: 293,09 miliarde EUR. Creștere de 39,9 %.

rămase în calea comerțului, această modernizare va consolida, printre alte elemente, angajamentele asumate de UE și de Mexic față de standarde ridicate în materie de comerț și dezvoltare durabilă și va îmbunătăți condițiile pentru investiții.

După ratificarea acordurilor cu **America Centrală și Columbia, Peru și Ecuador** de către toate statele membre ale UE, ar trebui luată în considerare consolidarea dispozițiilor acestora privind durabilitatea. Cele două acorduri au contribuit la stabilitatea, diversificarea și predictibilitatea mediului comercial și de investiții între cele două regiuni⁷. De asemenea, ele au instituit structuri de dialog funcționale pentru a discuta și a acționa în domeniul muncii și al mediului. Ratificarea noului acord UE-OSACP este, de asemenea, importantă pentru acordul de parteneriat economic (APE) UE-CARIFORUM, la fel și cadrul său politic.

De asemenea, sunt necesare eforturi susținute de punere în aplicare pentru ca potențialul acordurilor comerciale să fie valorificat pe deplin pentru ambele regiuni. Acest lucru necesită implicarea tuturor actorilor relevanți, inclusiv a întreprinderilor de toate dimensiunile și a societății civile. Dialogul privind politicile de tranziție verde purtat în cadrul acordurilor ar trebui să consolideze contribuția comerțului la obiectivele de durabilitate. Procesul de reexaminare la cinci ani desfășurat în prezent împreună cu CARIFORUM va identifica concluzii operaționale și recomandări pentru o mai bună punere în aplicare a acordului, va contribui la operaționalizarea deplină a tuturor dispozițiilor-cheie și va contribui la deblocarea întregului potențial economic al acordului.

UE va continua să colaboreze cu partenerii ALC pentru a contribui la **crearea condițiilor pentru investiții durabile**, inclusiv prin Global Gateway și prin sprijinirea unor cadre juridice deschise, stabile și predictibile, prin eliminarea barierelor discriminatorii și prin punerea în aplicare a facilitării investițiilor.

Acordurile comerciale contribuie la realizarea unui cadru juridic transparent și stabil, pe criterii comerciale, pentru comerțul și investițiile în materii prime dintre UE și țările ALC. Pe baza parteneriatelor dezvoltate cu fiecare țară ALC, UE va colabora cu partenerii ALC interesați în vederea creării unui Club mondial al materiilor prime critice pentru consolidarea lanțurilor de aprovizionare și diversificarea surselor de aprovizionare, care va reuni țările consumatoare și bogate în resurse pentru a aborda împreună provocările comune⁸.

UE și ALC împărtășesc interesul pentru o **ordine comercială puternică, bazată pe norme, și pentru o Organizație Mondială a Comerțului (OMC) reformată**, cu un mecanism de soluționare a litigiilor aplicabil tuturor membrilor, mai mari sau mai mici. Ambele regiuni joacă un rol important în negocierea inițiativelor plurilaterale, cum ar fi comerțul electronic. UE va promova și va sprijini aplicarea în ALC a Acordului OMC privind facilitarea investițiilor, care, după ce va fi încheiat, va spori și mai mult investițiile în ALC.

Atenția acordată **agendei privind durabilitatea** dintre UE și ALC ar trebui, de asemenea, să abordeze în comun impactul legislației UE, în special în ceea ce privește Pactul verde european (politica privind defrișările, mecanismul de ajustare la frontieră în funcție de carbon și alte instrumente de promovare a tranziției verzi) și cele care vizează asigurarea sănătății

⁷ A se vedea site-ul DG TRADE, evaluarea ex post a acordurilor comerciale: https://policy.trade.ec.europa.eu/analysis-and-assessment/ex-post-evaluations_en.

⁸ COM(2023) 165 final, 16.3.2023: „O aprovizionare sigură și durabilă cu materii prime critice pentru sprijinirea dublei tranziții”.

umane, a animalelor și a plantelor. Această discuție ar trebui să includă, de asemenea, sprijin pentru facilitarea comerțului cu produse care fac obiectul acestor acte normative.

Acțiuni-cheie propuse:

- finalizarea procedurilor pentru semnarea Acordului-cadru avansat UE-Chile și a Acordului interimar de liber schimb și continuarea ratificării acestora;
- realizarea de progrese decisive în direcția semnării și ratificării acordurilor UE-Mexic și UE-Mercosur;
- Finalizarea ratificării de către statele membre ale UE a acordurilor cu America Centrală și Columbia, Peru și Ecuador și luarea în considerare în comun a unor actualizări specifice;
- asigurarea punerii în aplicare efective a tuturor acordurilor comerciale dintre UE și partenerii din America Latină și zona Caraibilor, inclusiv prin acordarea de asistență tehnică și prin implicarea întreprinderilor;
- finalizarea procesului de revizuire a Acordului de parteneriat economic UE-CARIFORUM pentru a identifica instrumente operaționale, concluzii și recomandări pentru o mai bună funcționare a acestuia;
- intensificarea dialogului pe tema politicilor privind tranziția verde ale UE și ALC și abordarea în comun a impactului legislației UE, inclusiv acordarea de sprijin pentru facilitarea comerțului;
- consolidarea colaborării UE-ALC în cadrul OMC, îndeosebi în ceea ce privește reforma organizării și negocierea acordurilor plurilaterale;
- colaborarea cu țările ALC interesate cu privire la viitorul Club al materiilor prime critice.

3. *Global Gateway și sprijinirea parteneriatelor pentru o tranziție verde și digitală echitabilă*

Cooperarea UE-ALC necesită **abordări inovatoare bazate pe parteneriate egale la toate nivelurile**. Regiunea ALC este alcătuită în cea mai mare parte din țări cu venituri medii și este bogată în resurse naturale; cu toate acestea, există în continuare mari inegalități și provocări structurale⁹, exacerbate și mai mult de crizele care se suprapun. În calitate de principal donator și investitor în regiune, UE se poate baza pe o gamă largă de instrumente de politică¹⁰ și pe abordarea de tip „Echipa Europa”, care asociază statele membre și instituțiile financiare ale UE pentru a aborda atât provocările, cât și oportunitățile, și poate colabora cu ALC pentru a realiza o tranziție verde și digitală echitabilă și favorabilă incluziunii și o dezvoltare durabilă, în conformitate cu ODD.

⁹ În 2022, 32,1 % din populația din ALC (201 milioane de persoane) trăia în sărăcie și 13,1 % (82 de milioane) în sărăcie extremă (o creștere cu 12 milioane a sărăciei extreme în comparație cu situația anterioară pandemiei, în 2019).

¹⁰ Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – Europa globală (IVCDCI-Europa globală) oferă un cadru de colaborare cu toate țările ALC la nivel regional și subregional pentru a sprijini tranziția verde prin programe de cooperare emblematice, cum ar fi EUROCLIMA+, programul pentru bazinul amazonian sau Mecanismul UE pentru consolidarea rezilienței în zona Caraibilor.

Prin intermediul Global Gateway¹¹, UE poate mobiliza **investiții de calitate pentru a contribui la abordarea nevoilor ALC în materie de infrastructură**, pentru a sprijini dezvoltarea capitalului uman, inclusiv capacitatea oamenilor, în special a femeilor, a tinerilor și a persoanelor vulnerabile, și pentru a consolida un mediu de afaceri și de reglementare favorabil, cu scopul de a crea valoare adăugată locală, creștere și locuri de muncă de calitate. Global Gateway reprezintă o **ofertă de investiții pozitivă și bazată pe valori**, care respectă standarde internaționale înalte. Ea propune opțiunea unei traiectorii economice, sociale și de reglementare comune, bazate pe o abordare centrată pe factorul uman și pe principiile durabilității, deschiderii, incluziunii, responsabilității și respectării drepturilor fundamentale.

Global Gateway va stimula și va mobiliza investițiile din sectorul privat prin proiecte concrete. ALC dispune de o bază solidă pentru cooperare în cadrul Global Gateway: există deja investiții substanțiale ale UE și ambele regiuni au agende de politică bazate pe valori comune. Prin urmare, agenda de investiții a Global Gateway va identifica **oportunități echitabile de investiții verzi și digitale** în ALC, care vor beneficia de mediul deschis și nediscriminatoriu generat de acordurile comerciale și de investiții.

a. Cooperarea pentru o tranziție verde echitabilă

Urgența climatică reprezintă o provocare existențială pentru umanitate. UE și ALC pot aduce o contribuție majoră la eforturile de cooperare la nivel mondial pentru a face față acestei provocări.

Regiunea ALC are un **potențial unic** în ceea ce privește biodiversitatea, resursele naturale, energiile regenerabile durabile, producția agricolă și materiile prime critice strategice. Aceasta conține 50 % din biodiversitatea planetei, care este vitală pentru echilibrul său ecologic, în special în regiunea amazoniană¹². Regiunea este esențială pentru atingerea obiectivelor globale în materie de climă și mediu, inclusiv punerea în aplicare a Acordului de la Paris, a Cadrului global pentru biodiversitate de la Kunming-Montreal, a Tratatului privind biodiversitatea marină în marea liberă din afara jurisdicției naționale (BBNJ) și a rezoluției pentru un acord global privind poluarea cu materiale plastice.

Există un potențial semnificativ de cooperare în direcția unor **economii neutre din punctul de vedere al impactului asupra climei, curate și favorabile naturii**. Ambele regiuni s-au angajat să protejeze biodiversitatea, să oprească defrișările, să promoveze economii mai circulare, să îmbunătățească gestionarea deșeurilor și a apei, să crească productivitatea resurselor, să combată poluarea¹³ și să investească în reziliența la efectele schimbărilor climatice.

Pentru a îndeplini aceste obiective, UE și ALC ar trebui să își consolideze parteneriatul pentru **tranziția verde**, inclusiv prin investiții în cadrul Global Gateway, prin intensificarea dialogului și a cooperării privind politicile și cadrele de reglementare și prin punerea în aplicare a acordurilor comerciale și promovarea relațiilor cu organizațiile regionale¹⁴. UE va

¹¹ JOIN(2021) 30 final, 1.12.2021: Inițiativa „Global Gateway”.

¹² UNEP (2016), Biodiversitatea în America Latină și zona Caraibilor.

¹³ De exemplu, Brazilia reactivează Fondul Amazon pentru a sprijini dezvoltarea durabilă, protecția pădurilor și drepturile omului.

¹⁴ Cum ar fi Organizația pentru Cooperare în temeiul Tratatului amazonian.

colabora cu partenerii ALC cu privire la impactul legislației și al instrumentelor sale de punere în aplicare a Pactului verde european.

În sectorul **energetic**, mixul global de producere a energiei electrice al ALC are cea mai mare pondere de sursele regenerabile de la nivel mondial, aceasta ajungând la 61 % în 2021¹⁵. Pot fi urmărite mai multe căi de acțiune comună pentru a reduce dependența de combustibilii fosili, prin intensificarea utilizării surselor regenerabile de energie¹⁶ și prin îmbunătățirea eficienței energetice (implicând economii de energie). În plus, investițiile din cadrul Global Gateway contribuie la asigurarea unei aprovizionări sigure cu energie curată și la prețuri accesibile. Există un potențial pentru investiții comune în electromobilitate, de natură să sporească conectivitatea aeriană sigură și durabilă și să modernizeze sistemele și infrastructura de transport public, făcându-le mai curate, mai eficiente din punct de vedere energetic și mai inovatoare.

În plus, UE și regiunea ALC își consolidează în continuare cooperarea și colaborarea în domeniul energiei, atât la nivel bilateral, cât și în cadrul forurilor multilaterale¹⁷, inclusiv prin memorandumuri de înțelegere privind tranziția verde, inclusiv hidrogenul¹⁸.

Întrucât mai multe țări ALC sunt extrem de vulnerabile la schimbările climatice, UE va continua să sprijine strategiile naționale eficace de adaptare la schimbările climatice și să sprijine comunitățile la nivel biregional împotriva daunelor cauzate de pericolele naturale, pe baza inițiativelor existente¹⁹. UE își menține angajamentul de a sprijini în continuare programele de **pregătire pentru dezastre**, precum și de a intensifica cooperarea generală în domeniul gestionării riscurilor de dezastre și de a face schimb de bune practici.

O cooperare mai strânsă cu ALC în ceea ce privește punerea în aplicare efectivă a **Convenției Națiunilor Unite asupra dreptului mării** și a acordurilor de punere în aplicare a acestora ar crea condițiile pentru o gestionare durabilă a oceanelor, inclusiv pentru desemnarea unui sistem reprezentativ de zone marine protejate în Antarctica, punerea în aplicare a BBNJ și siguranța navigației. De asemenea, este necesară o cooperare consolidată în lupta împotriva pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat, precum și în cadrul organizațiilor regionale și multilaterale legate de oceane, inclusiv în domeniul pescuitului, precum și pentru elaborarea de consiliere și cunoștințe științifice.

Regiunea ALC dezvoltă un cadru pentru o **taxonomie a finanțelor durabile**, care este esențial pentru sprijinirea eforturilor de interoperabilitate regională și globală și pentru atragerea investitorilor internaționali, precum și pentru dezvoltarea unor cadre credibile privind obligațiunile **verzi**.

¹⁵ OCDE/ECLAC/Comisia Europeană/CAF (2022) *Latinoamerican Economic Outlook 2022: Towards a green and just transition* (Perspectiva economică latino-americană 2022: către o tranziție verde și justă).

¹⁶ Inclusiv energia hidroelectrică, eoliană și solară, oferind, de asemenea, oportunități pentru producția de hidrogen din surse regenerabile ca vector energetic.

¹⁷ Cum ar fi OLADE (Organizația Latino-Americană a Energiei).

¹⁸ Promovarea dezvoltării unor piețe mondiale ale hidrogenului întemeiate pe norme, transparente și nediscriminate, bazate pe standarde și sisteme de certificare internaționale fiabile, inclusiv prin intermediul Băncii Europene pentru Hidrogen.

¹⁹ Cum ar fi Programul de reducere a riscurilor de dezastre în zona Caraibilor și dialogul UE-ALC privind gestionarea incendiilor de vegetație.

Sprijinirea politicilor de **decarbonizare** la nivel mondial, îndeosebi în rândul principalilor emițători, este o prioritate pentru realizarea neutralității climatice la nivel mondial până în 2050. UE sprijină de mult timp politicile de tarificare a carbonului. Pe baza profilului de emisii al ALC, există un interes clar de a se concentra în comun asupra acțiunilor de atenuare în agricultură, transporturi, silvicultură și energie.

Pe măsură ce se accelerează tranziția către o economie verde, se preconizează că cererea de **materii prime critice** va crește exponențial. Accesul pe termen lung la o aprovizionare sigură și durabilă devine o provocare comună pentru comunitatea mondială. Regiunea ALC este bogată în materii prime critice și va juca un rol esențial în asigurarea realizării în timp util a unei tranziții care să îi îmbunătățească capacitatea de producție și de export, adăugând valoare resurselor naturale prin inovare și tehnologie²⁰ și standarde înalte de mediu, sociale și de guvernanță.

Ambele regiuni ar beneficia de pe urma unei cooperări mai strânse, a unui dialog, a unei diversificări și a unor investiții pentru a răspunde cererii tot mai mari, pentru a asigura un acces fiabil la resurse, pentru a dezvolta și a îmbunătăți reziliența lanțurilor valorice și pentru a asigura standarde sociale și de mediu ridicate. În conformitate cu Comunicarea din 2023 privind materiile prime critice²¹, UE va urmări parteneriate strategice reciproc avantajoase în vederea promovării dezvoltării economice a țărilor ALC într-un mod durabil și va sprijini crearea de lanțuri valorice.

UE și ALC ar trebui să coopereze la nivel bilateral și multilateral în vederea punerii în aplicare depline și rapide a Acordului de la Paris, a Cadrului global pentru biodiversitate de la Kunming-Montreal și a Tratatului BBNJ.

Acțiuni-cheie propuse, inclusiv în cadrul Global Gateway:

- impulsionează în comun, ca parte a agendei de investiții a Global Gateway, a punerii în aplicare a proiectelor de investiții verzi²² și consolidarea cooperării în cadrul inițiativelor regionale „Echipa Europa”²³;
- intensificarea luptei împotriva pierderii pădurilor și a biodiversității și a degradării pădurilor, în special în regiunea amazoniană și în cele cinci mari păduri din Mesoamerica, prin inițiative „Echipa Europa” specifice;
- încheierea de memorandumuri de înțelegere privind energia și explorarea posibilității unor parteneriate reciproc avantajoase, astfel cum se prevede în cadrul noii strategii a UE privind materiile prime critice;
- consolidarea dialogului prin reuniuni ministeriale biregionale periodice și dialoguri privind mediul și schimbările climatice; explorarea posibilității de a stabili un dialog privind tranziția energetică și intensificarea dialogurilor bilaterale privind clima, mediul și energia;

²⁰ De exemplu, doar Argentina, Bolivia și Chile dețin împreună 60 % din rezervele de litiu identificate.

²¹ COM(2023) 165 final, 16.3.2023: „O aprovizionare sigură și durabilă cu materii prime critice pentru sprijinirea dublei tranziții”.

²² De exemplu, cu privire la producția de hidrogen din surse regenerabile în Chile, Argentina, Uruguay și la mobilitatea urbană durabilă în Republica Dominicană.

²³ Cum ar fi inițiativa „Echipa Europa” privind tranziția verde.

- consolidarea cooperării în vederea obținerii unor rezultate ambițioase la viitoarele conferințe ale părților, în special în ceea ce privește Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice și Convenția privind diversitatea biologică;
- promovarea elaborării unor cadre interoperabile de finanțare durabilă, inclusiv a unor taxonomii, și dezvoltarea piețelor obligațiunilor verzi pentru a atrage investitori și a sprijini tranziția către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon;
- promovarea cooperării privind economia circulară²⁴ în forurile relevante, inclusiv în cadrul G20 și al Agenției ONU pentru Mediu;
- promovarea schimburilor și a acțiunilor în favoarea tranziției către o energie verde, inclusiv hidrogenul din surse regenerabile;
- încheierea unor memorandumuri de înțelegere privind cooperarea în materie de pregătire pentru dezastre și de gestionare a riscurilor de dezastre între UE și organismele competente din ALC²⁵;
- consolidarea acțiunilor legate de tranziția digitală și cooperarea în ceea ce privește sistemele de alertă timpurie și de monitorizare pentru degradarea pădurilor/defrișări și incendii forestiere²⁶.

b. Unirea forțelor pentru o transformare digitală favorabilă incluziunii și centrată pe factorul uman

UE și ALC au un interes comun în ceea ce privește aplicarea unor politici digitale care **să încurajeze cetățenii și întreprinderile** să profite de un viitor digital centrat pe factorul uman, durabil și mai prosper. În conformitate cu obiectivul Busolei pentru dimensiunea digitală²⁷ a UE de a institui parteneriate digitale internaționale, în martie 2023 a fost lansată **Alianța digitală UE-ALC** ca un cadru informal bazat pe valori și principii comune²⁸ pentru dezvoltarea dialogului biregional și a cooperării cu privire la întregul spectru de aspecte digitale. Alianța se bazează pe un set de proiecte emblematice puse în aplicare în cadrul unei abordări de tip „Echipa Europa”²⁹ și completează dialogurile privind politica digitală cu țări individuale.

Transformarea digitală și conectivitatea sunt provocări majore pentru regiune. Prin intermediul Global Gateway, alianța va promova investițiile în implementarea unei infrastructuri digitale sigure și reziliente și va sprijini partenerii în abordarea decalajelor

²⁴ Cum ar fi Coaliția ALC pentru economia circulară, Alianța mondială pentru economia circulară și utilizarea eficientă a resurselor.

²⁵ Inclusiv Centrul de coordonare pentru prevenirea dezastrelor în America Centrală (CEPREDENAC), Agenția Caraibilor de Gestionare a Situațiilor de Urgență în caz de Dezastre (CDEMA), Comitetul andin pentru prevenirea și îngrijirea dezastrelor (CAPRADE) și Reuniunea miniștrilor și a autorităților superioare pentru gestionarea integrată a riscurilor de dezastre (RMAGIR).

²⁶ La fel ca în cazul inițiativei „Echipa Europa” privind bazinul amazonian.

²⁷ COM(2021) 118 final, 9.3.2021: „Busola pentru dimensiunea digitală 2030: modelul european pentru deceniul digital”.

²⁸ Astfel cum se reflectă în Carta iberoamericană a drepturilor și principiilor digitale, ale cărei valori sunt în mare măsură aliniate la Declarația europeană privind drepturile și principiile digitale.

²⁹ Instituirea unui dialog biregional privind politica digitală, extinderea programului BELLA (BELLA II), punerea în aplicare a unei strategii regionale Copernicus și Acceleratorul digital UE-ALC pentru stimularea spiritului antreprenorial și a inovării.

digitale, inclusiv prin furnizarea de servicii publice precum educația și asistența medicală. Un angajament sporit din partea instituțiilor financiare europene, în special a Băncii Europene de Investiții, cu privire la conectivitatea digitală va fi important pentru atingerea acestui obiectiv.

Dialogul în materie de reglementare este important pentru a stimula compatibilitatea digitală. Ambele regiuni se vor implica la nivel regional și bilateral în domenii de interes comun, inclusiv: implementarea în condiții de siguranță a tehnologiei 5G, reglementarea piețelor și serviciilor digitale, inteligența artificială (IA) pentru binele public, calculul de înaltă performanță, guvernanta datelor și securitatea cibernetică.

Un alt domeniu în care convergența poate aduce beneficii celor două regiuni este promovarea unor **fluxuri de date** libere și sigure. Aceasta include colaborarea activă cu partenerii pentru a se găsi nivelul adecvat de protecție, așa cum este deja cazul cu unele țări ALC. Astfel de acorduri pot amplifica beneficiile acordurilor comerciale și pot stimula cooperarea în alte domenii, cum ar fi, de exemplu, cercetarea sau cooperarea în materie de aplicare a legii. Întrucât mai mulți parteneri din regiune au adoptat sau pun în aplicare legi moderne privind protecția datelor, acest lucru oferă noi oportunități de facilitare a fluxurilor de date. Ambele regiuni ar trebui să își intensifice dialogul în cadrul organizațiilor și rețelelor regionale care joacă un rol din ce în ce mai important în definirea unor standarde comune de protecție a datelor.

UE și ALC ar trebui să își unească forțele pentru a-și promova viziunea asupra unei transformări digitale în **forurile multilaterale**³⁰, ghidată în special de Declarația europeană privind drepturile și principiile digitale pentru deceniul digital³¹, de Agenda digitală e-ALC 2024³² și de Declarația privind viitorul internetului³³. Această transformare digitală ar trebui, de asemenea, să fie valorificată pentru îmbunătățirea competențelor digitale, în special pentru tineri și copii.

Spațiul, de asemenea, oferă oportunități de colaborare. Datele, serviciile și aplicațiile spațiale pot contribui în mod pozitiv la realizarea obiectivelor legate de tranziția verde și de cea digitală și de creșterea economică durabilă. În 2021, CELAC a convenit să înființeze Agenția Spațială Latino-Americană și Caraibiană (ALCE), care ar putea beneficia de expertiza Europei în materie de guvernanta spațială multinațională. Colaborarea este deja în desfășurare în contextul programului Copernicus de observare a Pământului al UE și există un potențial de intensificare a cooperării în cadrul programului Copernicus și al programului UE de navigație prin satelit Galileo. Ambele regiuni ar trebui să consolideze cooperarea continuă în ceea ce privește dezvoltarea de sisteme de informații pentru a sprijini politicile bazate pe date concrete și măsurile de adaptare, inclusiv în ceea ce privește gestionarea dezastrelor.

Acțiuni-cheie propuse, inclusiv în cadrul Global Gateway:
--

³⁰ Inclusiv în contextul inițiativei OMC pentru o declarație comună privind comerțul electronic.

³¹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023C0123\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023C0123(01)&from=EN).

³² <https://www.cepal.org/en/projects/digital-agenda-latin-america-and-caribbean-elac2024>.

³³ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/declaration-future-internet>

- elaborarea în comun, ca parte a agendei de investiții a Global Gateway, de proiecte de investiții pentru o tranziție digitală favorabilă incluziunii³⁴;
- dezvoltarea de acțiuni comune³⁵ în cadrul Alianței digitale UE-ALC, consolidarea dialogurilor regionale și bilaterale privind politica digitală și promovarea convergenței în materie de reglementare;
- impulsionarea extinderii cablului submarin din fibră optică BELLA (BELLA II) pentru a ajunge în America Centrală și în zona Caraibilor³⁶;
- implementarea unei strategii Copernicus regionale care să includă cele două centre regionale de date Copernicus din Panama și Chile;
- explorarea posibilității unor noi decizii privind caracterul adecvat al nivelului de protecție cu țările ALC și a altor mecanisme care să asigure schimbul liber și sigur de date cu caracter personal;
- promovarea contactelor și a sprijinului între UE și ALCE pentru a colabora cu privire la activitățile spațiale și pentru a contribui la utilizarea pașnică și durabilă a spațiului cosmic.

c. Promovarea creșterii economice durabile pentru dezvoltarea umană

Oamenii de pe ambele maluri ale Atlanticului aspiră să trăiască în **societăți prospere și favorabile incluziunii**, fără a lăsa pe nimeni în urmă. Pandemia de COVID-19 și războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei au exacerbât provocările și inegalitățile structurale existente, ducând la niveluri tot mai ridicate ale sărăciei, datoriilor și insecurității alimentare³⁷.

Este în interesul ambelor regiuni să își intensifice eforturile comune în vederea unei **redresări solide și durabile** care să promoveze egalitatea și incluziunea socială. UE și ALC ar trebui să își intensifice cooperarea pentru a aborda provocările macroeconomice persistente, pentru a diversifica și moderniza economiile și pentru a spori reziliența acestora la șocurile viitoare.

UE poate contribui la **diversificarea** ALC în sectoare cu o valoare adăugată mai mare, valorificând potențialul economiilor verzi, albastre, creative și digitale emergente. Intensificarea dialogului politic, consolidarea agendei comerciale UE-ALC și a strategiei Global Gateway pot contribui la intensificarea investițiilor biregionale durabile și a lanțurilor de aprovizionare reziliente în beneficiul oamenilor. Creșterea productivității, a inovării și a creării de locuri de muncă, în special pentru IMM-urile din ALC, și promovarea specializării

³⁴ De exemplu, inițiativele referitoare la pachetul privind economia digitală, în sprijinul procesului de pace din Columbia, la implementarea tehnologiei 5G în Republica Dominicană, la conectivitatea amazoniană în Brazilia și la conectivitatea digitală în Jamaica și Costa Rica.

³⁵ Inclusiv extinderea programului BELLA și a cazurilor de utilizare a acestuia, precum și implementarea unei strategii regionale Copernicus.

³⁶ Prima etapă a proiectului BELLA a realizat o legătură directă prin fibră optică între Europa și Brazilia, Argentina, Chile, Ecuador și Panama. Bella II își propune să extindă această conexiune la Peru, Costa Rica, Guatemala, El Salvador, Honduras, Republica Dominicană și Trinidad și Tobago.

³⁷ Potrivit CEPALC (2021, 2022), ALC este regiunea cu cea mai mare datorie externă în raport cu PIB-ul (56,3 %) și cu cel mai ridicat serviciu al datoriei externe în raport cu exporturile și creșterea (59 %). În 2020, prevalența subnutriției a atins 9,1 %, un nivel care nu a mai fost observat în regiune din 2005.

inteligente și a politicilor de inovare, tranziția către sisteme de producție și consum circulare și durabile, precum și lanțuri valorice durabile și care nu implică defrișări sunt obiective importante.

În ultimii ani, ALC și-a pus amprenta asupra peisajului inovării, un număr din ce în ce mai mare de întreprinderi latino-americane obținând statutul de „unicorn”³⁸. Instituțiile de învățământ superior joacă un rol esențial, îndeosebi în sprijinirea inovării și a spiritului antreprenorial în comunitățile lor înconjurătoare, prin crearea de punți cu antreprenorii locali, cu IMM-urile, cu institutele de cercetare și cu societatea civilă.

În conformitate cu abordarea globală în materie de cercetare și inovare³⁹, o cooperare sporită în domeniul **cercetării și inovării**, inclusiv prin valorificarea deplină a oportunităților din cadrul programului Orizont Europa⁴⁰, este esențială pentru găsirea și furnizarea soluțiilor necesare pentru o dublă tranziție echitabilă. Foaia de parcurs strategică UE-CELAC pentru cercetare și inovare⁴¹ oferă un cadru pentru consolidarea mobilității și cooperării cercetătorilor în domenii precum cercetarea oceanică, economia circulară, energia curată, infrastructurile de cercetare, biodiversitatea și accesul la vaccinuri și medicamente⁴².

Promovarea **dezvoltării umane** este o prioritate comună. Activitățile comune de promovare a coeziunii sociale și de combatere a inegalităților ar trebui să fie accelerate, punând accentul pe capacitatea economică și incluziunea femeilor, a tinerilor, a popoarelor indigene, a persoanelor LGBTIQ+ și a persoanelor cu handicap. Cooperarea pentru accesul tuturor copiilor și tinerilor la o educație de calitate, pentru formare profesională și dezvoltare a competențelor care să corespundă nevoilor în materie de ocupare a forței de muncă va fi esențială pentru a oferi oportunități tuturor.

Ambele regiuni ar trebui să acorde prioritate standardelor, **responsabilității sociale a întreprinderilor** și conduitei profesionale responsabile. UE și statele sale membre își pot împărtăși experiența în ceea ce privește consolidarea sistemelor de protecție socială și promovarea unui dialog social și tripartit eficace. UE va continua să colaboreze cu partenerii ALC pentru a utiliza acordurile comerciale ca instrumente de dezvoltare economică durabilă și favorabilă incluziunii.

Eforturile comune de dezvoltare a acțiunilor în cadrul planului „O singură sănătate” și de consolidare a **securității sanitare** au devenit mai relevante, în conformitate cu noua Strategie a UE în domeniul sănătății la nivel mondial⁴³. De exemplu, „Parteneriatul UE-ALC privind fabricarea de vaccinuri, de medicamente și de tehnologii medicale și consolidarea rezilienței

³⁸ <https://www.bbva.com/en/latin-americas-roadmap-to-innovation-the-most-enterprising-cities>

³⁹ COM(2021) 252 final, 18.5.2021: „Abordarea globală a cercetării și a inovării Strategia Europei privind cooperarea internațională într-o lume în schimbare”.

⁴⁰ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_en.

⁴¹ https://commission.europa.eu/system/files/2021-07/eu-celac_strategic-roadmap-2021-2023.pdf; care urmează să fie revizuită și actualizată de înalții funcționari în 2024.

⁴² COM(2021) 252 final, 18.5.2021: „Abordarea globală a cercetării și a inovării Strategia Europei privind cooperarea internațională într-o lume în schimbare”.

⁴³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/ip_22_7153.

sistemelor de sănătate în America Latină”⁴⁴ completează și sprijină eforturile regionale, în special Planul CELAC privind autonomia în domeniul sănătății⁴⁵.

În calitate de mari producători de alimente, cele două regiuni au o responsabilitate comună în ceea ce privește **securitatea alimentară la nivel mondial**⁴⁶. Pentru a atenua vulnerabilitatea sistemelor de producție la schimbările climatice și la alte șocuri și pentru a reduce la minimum impactul negativ asupra ecosistemelor planetei, ambele regiuni ar trebui să își intensifice cooperarea în materie de sisteme alimentare durabile, inclusiv în ceea ce privește rezistența la antimicrobiene, utilizarea pesticidelor, sănătatea solului, emisiile provenite din creșterea animalelor, agrosilvicultura și deșeurile alimentare.

Acțiuni-cheie propuse, inclusiv în cadrul Global Gateway:

- elaborarea în comun, ca parte a agendei de investiții a Global Gateway, de proiecte de investiții pentru sprijinirea unei creșteri economice durabile pentru dezvoltarea umană⁴⁷;
- mobilizarea inițiativei regionale „Echipa Europa” privind societățile favorabile incluziunii, inclusiv un nou program EUROsociAL consolidat care să acopere și educația, precum și a inițiativelor „Echipa Europa” pentru incluziune socială, cu un accent deosebit pe femei și tineret;
- stimularea programului Erasmus+ pentru cooperarea academică UE-ALC în domeniul învățământului superior și al formării profesionale și a instrumentului SOCIEUX+ privind protecția socială, drepturile lucrătorilor și ocuparea forței de muncă;
- dezvoltarea în comun de acțiuni suplimentare în cadrul parteneriatului UE-ALC în domeniul sănătății, inclusiv sprijin pentru investițiile din cadrul Global Gateway, realizate, printre altele, în fabricarea de vaccinuri, în medicamente, în sănătate digitală și în tehnologii medicale;
- consolidarea participării ALC la programul Orizont Europa și efectuarea de demersuri în vederea unei reuniuni ministeriale UE-ALC în domeniul cercetării și inovării;
- intensificarea schimburilor privind evoluțiile macroeconomice și strategiile de politică adecvate pentru a asigura o creștere globală puternică, durabilă, echilibrată și favorabilă incluziunii;
- consolidarea activităților de cooperare privind specializarea inteligentă și politicile de inovare bazate pe realitatea zonei.

⁴⁴ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/ip_22_3890.

⁴⁵ <https://www.cepal.org/en/publications/47253-plan-self-sufficiency-health-matters-latin-america-and-caribbean-lines-action-and>.

⁴⁶ Regiunea ALC reprezintă 14 % din producția mondială de alimente și 45 % din comerțul internațional net cu produse agroalimentare. Sistemele agroalimentare din ALC reprezintă aproape jumătate din totalul locurilor de muncă și 30-40 % din PIB (FAC, 2021).

⁴⁷ De exemplu, cu privire la reziliența sistemului de sănătate din Barbados și Mexic și la gestionarea apei și a salubrității în Ecuador și Guatemala.

4. Coordonarea eforturilor pentru justiție, securitatea cetățenilor și combaterea criminalității organizate transnaționale

UE și ALC se confruntă cu provocări comune în ceea ce privește **securitatea și justiția**, care necesită o consolidare a parteneriatului biregional și a cooperării la toate nivelurile. Securitatea este o preocupare majoră pentru cetățenii ALC. Criminalitatea organizată, inclusiv traficul de persoane, în special de femei și copii, traficul de droguri și de arme, criminalitatea financiară, comerțul ilicit cu specii sălbatice de faună și floră și cu cherestea, precum și corupția, infracțiunile financiare, infracțiunile împotriva mediului și criminalitatea informatică rămân amenințări insidioase la adresa oamenilor, a societăților și a economiilor.

Țările ALC se află în proces de schimbare a modului în care abordează provocările în materie de securitate, concentrându-se din ce în ce mai mult pe abordări preventive, cum ar fi reforma poliției și a sistemului judiciar, activități polițienești comunitare și de proximitate, precum și reducerea violenței în rândul tinerilor și a violenței de gen. Acest lucru este în concordanță cu conceptul de securitate umană și cu abordarea UE privind securitatea cetățenilor. Există posibilitatea unei cooperări între UE și ALC care să combine lupta împotriva criminalității cu o dimensiune preventivă bazată pe abordarea cauzelor profunde ale acesteia.

Inițiativele și programele politice biregionale oferă deja o bază solidă pentru facilitarea cooperării cu privire la criminalitatea organizată transnațională, construind punți între justiție și instituțiile de securitate, bazate pe statul de drept și pe un nivel ridicat de protecție a drepturilor fundamentale, inclusiv a protecției datelor. Consolidarea programelor și a inițiativelor „Echipa Europa” va contribui în mod semnificativ la operaționalizarea cooperării UE-ALC în acest domeniu, prin consolidarea capacității instituționale și promovarea standardelor comune. Un alt element esențial al agendei noastre comune privind justiția și securitatea ar fi încheierea de acorduri și înțelegeri cu țările ALC privind cooperarea cu Eurojust și Europol⁴⁸.

De asemenea, UE ar trebui să își intensifice **colaborarea cu organizațiile regionale**, de exemplu cu Ameripol, care joacă un rol din ce în ce mai important în stabilirea unor principii și abordări comune. Ambele regiuni ar trebui să promoveze ratificarea și punerea în aplicare a convențiilor internaționale relevante pentru a facilita cooperarea judiciară și în materie de aplicare a legii la nivel internațional.

Acțiuni-cheie propuse:

- consolidarea parteneriatului UE-ALC privind justiția și securitatea, pe baza programelor⁴⁹ și a inițiativei regionale „Echipa Europa”;
- sprijinirea dezvoltării în continuare a capacităților și a cooperării cu Comitetul pentru securitate internă al Americii Latine (CLASI) și cu Comunitatea forțelor de poliție din America (AMERIPOL);
- dezvoltarea în continuare a cooperării strânse privind politica în materie de droguri între cele două regiuni și intensificarea eforturilor de reducere a cererii și ofertei de droguri,

⁴⁸ Consiliul a autorizat inițierea de negocieri pentru acorduri de cooperare în cadrul Eurojust cu Argentina, Brazilia și Columbia și a autorizat deschiderea negocierilor pentru acorduri de cooperare în cadrul Europol cu Bolivia, Brazilia, Ecuador, Mexic și Peru.

⁴⁹ În special El PACTO 2.0, COPOLAD, EUROFRONT și Programul mondial privind fluxurile ilicite.

inclusiv prin dialog la nivel înalt în cadrul mecanismului de coordonare și cooperare UE-CELAC în materie de droguri, și consolidarea rezilienței centrelor logistice;

- intensificarea eforturilor de prevenire și combatere a traficului de persoane, precum și protejarea și sprijinirea victimelor acestei infracțiuni;
- intensificarea cooperării dintre birourile de recuperare a activelor și unitățile de informații financiare prin facilitarea schimbului de informații;
- încheierea altor acorduri internaționale și acorduri de lucru cu Europol și Eurojust;
- consolidarea cooperării în materie de securitate cibernetică și de expertiză cu privire la criminalitatea informatică pentru a sprijini țările din America Latină și zona Caraibilor, inclusiv prin intermediul Centrului regional de competență în domeniul cibernetic LAC4 din Republica Dominicană.

5. Colaborarea pentru promovarea păcii și securității, a democrației, a statului de drept, a drepturilor omului și a ajutorului umanitar

Democrația și drepturile omului se află în centrul parteneriatului UE-ALC. UE colaborează cu ALC pentru a proteja și promova drepturile omului, atât civile și politice, cât și economice, sociale și culturale, printr-o gamă largă de mecanisme, printre care dialoguri bilaterale și consolidarea capacităților pentru societatea civilă și educație⁵⁰. Ambele regiuni se angajează să consolideze sistemul multilateral al drepturilor omului și să coopereze la nivel regional.

UE și ALC ar trebui să își intensifice dialogul și cooperarea cu privire la combaterea discriminării, promovarea egalității de gen și apărarea drepturilor copilului și ale persoanelor vulnerabile, ale minorităților, ale popoarelor indigene, ale persoanelor LGBTIQ+, ale persoanelor cu handicap, ale migranților și refugiaților, precum și ale persoanelor afectate de conflicte și violență.

Protecția apărătorilor drepturilor omului și a jurnaliștilor ar trebui abordată în mod mai vizibil, la fel ca și noile provocări generate de tehnologiile digitale, inclusiv prin stimularea alfabetizării digitale și mediatice. Apărătorii drepturilor de mediu au fost amenințați în mod deosebit în anumite părți ale regiunii. UE și ALC împărtășesc o viziune asupra rolului egal al femeilor în societate și ar trebui să își unească forțele pentru a o promova și a eradica violența bazată pe gen.

O sarcină comună esențială va fi consolidarea democrației, inclusiv a responsabilității, a rezilienței electorale, a respectării statului de drept și a independenței sistemului judiciar, consolidarea rezilienței împotriva dezinformării și a amenințărilor hibride emergente, precum și o mai mare participare a tinerilor și a femeilor și asigurarea unui spațiu consistent pentru societatea civilă. UE și ALC ar trebui să discute aceste chestiuni, precum și bunele practici în ceea ce privește, de exemplu, drepturile victimelor, ale martorilor și ale deținuților. Misiunile UE de observare a alegerilor și recomandările acestora sunt instrumente esențiale care

⁵⁰ De exemplu, prin intermediul Campusului Mondial pentru Drepturile Omului și al centrului său nodal din Argentina.

contribuie la consolidarea capacității instituțiilor guvernamentale independente⁵¹. UE va continua să coopereze cu țările ALC pentru a promova universalitatea Statutului de la Roma și să sprijine Curtea Penală Internațională (CPI).

Asistența UE pentru salvarea de vieți omenești poate contribui la creșterea rezilienței societăților din ALC. UE va continua să colaboreze cu actorii-cheie din ALC pentru punerea în aplicare a programelor de **ajutor umanitar** și a **răspunsului în situații de urgență**, inclusiv prin cooperarea în materie de protecție civilă. Sănătatea, protecția, educația în situații de urgență și securitatea alimentară rămân domenii-cheie de activitate. UE își va continua eforturile de sprijinire și sensibilizare în contextul crizelor umanitare care afectează ALC, inclusiv prin găzduirea în comun a conferințelor donatorilor și a conferințelor pentru solidaritate.

Prin diferitele sale instrumente de pace, stabilitate și securitate, UE va continua să contribuie la găsirea unor soluții pașnice și democratice, inclusiv la procesul de pace din Columbia, la Grupul internațional de contact privind Venezuela, la eforturile de mediere din Bolivia și la abordarea crizei din Haiti.

UE și ALC ar trebui, de asemenea, să colaboreze pentru a **promova pacea și securitatea la nivel mondial**. În conformitate cu Busola strategică a UE⁵², implicarea celor două regiuni ar putea fi aprofundată, de exemplu prin încheierea de acorduri-cadru de participare⁵³ (ACP) și prin participarea la operațiunile UE în țări terțe. **Cooperarea în materie de securitate și apărare**, inclusiv în domeniul maritim și spațial, precum și combaterea terorismului, securitatea cibernetică și combaterea amenințărilor hibride, neproliferarea și dezarmarea sunt, de asemenea, domenii importante de acțiune comună.

Cele două regiuni ar trebui să exploreze posibilități de cooperare și în ceea ce privește **combaterea acțiunilor străine de manipulare a informațiilor și a ingerințelor străine** prin noi instrumente menite să identifice, să analizeze, să evalueze și să combată manipularea informațiilor.

Acțiuni-cheie propuse:

- consolidarea cooperării în vederea întăririi respectării drepturilor omului pentru toți, inclusiv a drepturilor economice, sociale și culturale, a drepturilor copilului, precum și în vederea promovării nediscriminării și a egalității de gen; intensificarea consultării și a cooperării cu sistemul interamerican al drepturilor omului; contribuție la consolidarea principiilor democratice, a păcii și a statului de drept, inclusiv prin dialog incluziv și mediere;
- intensificarea eforturilor de capacitate a femeilor și fetelor și de eradicare a violenței bazate pe gen⁵⁴, precum și a violenței împotriva copiilor;
- consolidarea cooperării privind tragerea la răspundere pentru crimele internaționale, inclusiv prin inițiative comune în sprijinul CPI;

⁵¹ Din 2019, UE a desfășurat opt misiuni de observare a alegerilor și șase misiuni de experți electorali în țările ALC, la cererea acestora.

⁵² Busola strategică pentru securitate și apărare, Consiliul Uniunii Europene, 21.3.2022.

⁵³ Au fost deja semnate acorduri-cadru de parteneriat cu Chile, Columbia și Peru.

⁵⁴ Cum ar fi componenta ALC a inițiativei Spotlight, precum și o varietate de acțiuni naționale și regionale în sprijinul modificărilor legislative, al capacităților de punere în aplicare etc.

- continuarea acordării de sprijin politic și financiar ca răspuns la crizele provocate de om și la pericolele naturale, inclusiv în ceea ce privește criza migrației și a strămutărilor;
- sprijinirea punerii în aplicare a Acordului regional inovator privind accesul la informație, participarea publicului și justiția în probleme de mediu în America Latină și zona Caraibilor („Acordul de la Escazú”), în special prin El PAcCTO 2.0;
- explorarea posibilităților de noi parteneriate adaptate în materie de securitate și apărare;
- Consolidarea cooperării identificarea de acțiuni comune și schimbul de bune practici cu partenerii ALC pentru a combate acțiunile străine de manipulare a informațiilor și ingerințele străine, inclusiv în procesele electorale.

6. *Construirea unui parteneriat interpersonal dinamic între UE și ALC*

Oamenii se află în centrul parteneriatului nostru și toate acțiunile ar trebui să vizeze obținerea de **beneficii concrete pentru cetățeni**. Relația dintre UE și ALC include legături umane și culturale unice, care ar trebui să fie cultivate și intensificate. **Tineretul** este esențial pentru viitorul relațiilor UE-ALC. Legăturile mai strânse dintre generațiile mai tinere pot fi încurajate prin inițiative culturale și programe de mobilitate, în conformitate cu Planul de acțiune al UE pentru tineret⁵⁵, o premieră în domeniu.

UE și ALC au un interes comun în **dezvoltarea capitalului uman** necesar pentru a răspunde cerințelor tehnologiilor aflate în schimbare rapidă și ale tranziției verzi și digitale echitabile. În domeniul mobilității, majoritatea țărilor ALC beneficiază deja de acces fără viză pentru ședere de scurtă durată în spațiul Schengen al UE. Cetățenii ALC pot beneficia, de asemenea, de oportunitățile existente în materie de migrație legală către UE. De asemenea, **Erasmus+** și Orizont Europa, în special acțiunile Marie Skłodowska-Curie, oferă un cadru de cooperare în vederea intensificării cercetării și inovării, la fel ca și pilonul mobilității în domeniul cercetării din cadrul foii de parcurs strategice UE-CELAC 2021-2023, inclusiv mobilitatea cercetătorilor și a studenților.

Cele două regiuni ar trebui să colaboreze pentru a maximiza potențialul **diversității lor în ceea ce privește expresiile culturale**, patrimoniul, industriile creative dinamice pentru dezvoltarea durabilă și dialogul intercultural.

Diplomația parlamentară este o componentă-cheie a relației biregionale, inclusiv prin intermediul Adunării Parlamentare Euro-Latino-Americane (EuroLat). Alte instituții, cum ar fi Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și omologii lor din ALC pot mobiliza autoritățile locale și regionale, precum și partenerii economici și sociali, pentru a consolida contactele interpersonale.

UE și ALC ar trebui să promoveze o colaborare strânsă cu **societatea civilă** și cu **grupurile de reflecție**, inclusiv prin intermediul Fundației UE-ALC, care s-a impus ca actor relevant în relația biregională.

Cele două regiuni au responsabilitatea comună de a-și informa mai bine și proactiv cetățenii și părțile interesate cu privire la **beneficiile reciproce** ale parteneriatului lor.

⁵⁵ JOIN(2022) 53 final, 4.10.2022: „Planul de acțiune pentru tineret în cadrul acțiunii externe a UE pentru perioada 2022-2027”. Promovarea participării și a capacității semnificative a tinerilor în acțiunea externă a UE pentru dezvoltare durabilă, egalitate și pace.

Acțiuni-cheie propuse:

- consolidarea implicării tinerilor în ALC prin inițiative precum consiliile de sondare a tinerilor la nivel de țară;
- intensificarea colaborării în domeniul educației și cercetării în cadrul programului Erasmus+, care include acțiunile Jean Monnet, al programului Orizont Europa, care include acțiunile Marie Skłodowska-Curie, precum și al Institutului European de Inovare și Tehnologie;
- intensificarea cooperării privind mobilitatea persoanelor între cele două regiuni⁵⁶ și impulsivarea acordurilor de mobilitate reciproc avantajoase cu partenerii care promovează mobilitatea circulară și combat exodul creierelor, pe baza pachetului privind competențele și talentele;
- aprofundarea relațiilor culturale biregionale și încurajarea rețelelor interculturale și a inițiativelor comune⁵⁷;
- promovarea participării active a societății civile și construirea de rețele biregionale, inclusiv ale femeilor și tinerilor în mediul de afaceri, în politică, în știință și în alte domenii;
- consolidarea rolului Fundației UE-ALC în cadrul dialogului biregional;
- concentrarea eforturilor în direcția unei abordări comune pentru comunicare și diplomația publică.

Concluzie

Noua agendă propusă pentru relațiile UE-ALC solicită un **parteneriat mai strâns și modernizat** între cele două regiuni, cu oamenii în centrul său.

Prin consolidarea parteneriatului dintre două regiuni care se numără printre regiunile cu cele mai aliniat interese și valori din lume, UE și ALC vor fi mai în măsură să facă față provocărilor globale și să profite de **oportunități reciproc avantajoase**. Într-o lume a giganților, UE și ALC reprezintă împreună 14 % din populația lumii și 21 % din PIB-ul mondial. Pentru a asigura pacea și prosperitatea cetățenilor lor și pentru a exercita o influență asupra viitoarei ordini internaționale bazate pe norme, construirea unui parteneriat mai strâns care să le consolideze forța colectivă este un imperativ strategic.

Realizarea acestui obiectiv va necesita **cooperare** sporită de ambele părți, inclusiv printr-un **angajament politic consolidat, prin stimularea comerțului și a investițiilor și prin construirea unor societăți mai durabile și mai interconectate, în special cu Global Gateway**. UE va depune toate eforturile pentru a-și mobiliza politicile, instrumentele și resursele în cadrul unei abordări de tip „Echipa Europa”. Viitorul summit UE-CELAC oferă o

⁵⁶ Inclusiv în ceea ce privește canalele legale de migrație, respectarea cerințelor de exceptare de la obligativitatea vizei Schengen și facilitarea reciprocă a eliberării vizelor, inclusiv pentru studenți și cercetători.

⁵⁷ Cum ar fi participarea UE în calitate de oaspete de onoare la târgul internațional de carte de la Guadalajara, Mexic, din 2023.

ocazie excelentă de a consolida încrederea și de a da un impuls relației dintre UE și ALC pentru a deveni **parteneri aleși**.

Comisia Europeană și Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate solicită Consiliului și Parlamentului European să aprobe noua agendă descrisă în prezenta comunicare comună și să colaboreze cu America Latină și zona Caraibilor în vederea unui parteneriat strategic reînnoit pe baza prezentei propuneri.